

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
T.a.v. de minister, dr. Ronald H.A. Plasterk
Postbus 16375
2500 BJ 's-Gravenhage

Amsterdam, 16 januari 2008

Betreft : Regelgeving belemmert samenwerking culturele instellingen met de publieke omroep
Ref. : brf08/002

Geachte minister,

In uw brief aan de Tweede Kamer inzake de publieke omroep van oktober jl. schrijft u dat u extra belang hecht aan de culturele taak van de publieke omroep. De publieke omroep is volgens u niet alleen zelf een belangrijke producent van cultuur, maar heeft in de culturele wereld naast de rol van gids, door het Nederlandse publiek te informeren over het culturele aanbod, ook die van ondersteuner van andere culturele instellingen.¹

In dezelfde brief constateert u dat er ideeën leven over hechtere samenwerking tussen de publieke omroepen en culturele organisaties. Ook in uw notitie hoofdlijnen cultuurbeleid 'Kunst van Leven'² geeft u aan de banden en samenwerking tussen de publieke omroep en de culturele sector te willen versterken.

Gedeelde ambities

In het kader van de Cultuurformatie komen culturele instellingen en omroeporganisaties, in uiteenlopende sessies bij elkaar om te bespreken hoe deze ambitie geconcretiseerd kan worden. Uit dit overleg kwam al snel een groot enthousiasme naar voren en de bereidheid eerdere teleurstellingen te vergeten. De wens (nieuw) publiek te bereiken en te raken en de fascinatie voor de mogelijkheden van nieuwe media zijn de factoren die ons binden. Ook is de gecombineerde inspanning van culturele sector en de publieke omroep in potentie een enorme marketingkracht om elkaars culturele schatten onder de aandacht van het grote publiek te brengen

De mogelijkheden voor samenwerking zijn legio en het is uiteraard primair aan de omroep-organisaties en culturele instellingen zelf om hier goede vormen voor uit te werken. Maar ook u kunt deze samenwerking op verschillende manieren bevorderen.

Regelgeving belemmert optimale samenwerking

Helaas constateren wij dat een optimale samenwerking als gevolg van de huidige mediaregelgeving niet mogelijk is. Het blijkt dat bij de beoogde samenwerking tussen de culturele instellingen en de publieke omroep waarin we het publiek willen wijzen op de rijkdom van elkaars culturele aanbod, al snel bepalingen uit de mediawet geschonden zouden worden.

Wij verzoeken u de bepalingen van de Mediawet en nadere regelgeving zodanig aan te passen dat de gewenste samenwerking mogelijk wordt gemaakt. Dit zou ook kunnen door een ontheffingsregeling in te stellen voor de culturele sector.

Graag noemen wij hieronder een aantal voorbeelden:

¹ Brief minister van OC&W aan de Tweede Kamer der Staten Generaal, kenmerk: MLB/M/2007/40825

² 'Kunst van Leven, hoofdlijnen cultuurbeleid', 22 juni 2007, Kamerstuk 2006-2007, 28989

Het dienstbaarheidverbod knelt

Het dienstbaarheidverbod zoals dat is verwoord in art. 55 Mediawet (hierna Mw), staat op gespannen voet met de ambitie het publiek zo goed mogelijk te informeren over het culturele aanbod en de betrokkenheid van het publiek bij kunst en cultuur te vergroten. Dit artikel houdt in dat de publieke omroep met al zijn activiteiten niet dienstbaar mag zijn aan het maken van (meer dan normale) winst door derden. Aandacht door de publieke omroep voor kunst en cultuur gaat hand in hand met aandacht voor kunst- en cultuurinstellingen dan wel organisaties die het culturele aanbod in kaart brengen. Deze aandacht wordt vaak niet toegestaan in het licht van het dienstbaarheidverbod uit artikel 55 Mw. Wij hechten eraan om erop te wijzen dat veel instellingen in de kunst- en cultuursector geen winst maken anders dan hetgeen nodig is de bedrijfsvoering in stand te houden.

Artikel 3 Mw. bepaalt dat *het oproepen tot steun aan, of het gunstig stemmen ten aanzien van instellingen met een wetenschappelijk, cultureel, godsdienstig, levensbeschouwelijk of liefdadig karakter niet in strijd is met het bepaalde in art 1, onderdeel jj (reclame-uiting) Mw.* Helaas bepaalt het artikel verder dat het voorgaande alleen geldig is *voor zover deze niet betrekking hebben op het kopen van een bepaald product of het gebruik maken van een bepaalde dienstverlening, die in de handel verkrijgbaar is.* Een programma dat bijvoorbeeld oproept naar het museum te gaan naar aanleiding van een tentoonstelling, is in overtreding aangezien museumkaartjes gezien worden als producten die in de handel te verkrijgen zijn.

Sponsormogelijkheden onnodig beperkt

Zoals u wel weet mogen programma's van de publieke omroep niet gesponsord worden, tenzij het gaat om programma's van culturele aard of sportprogramma's. Culturele instellingen hebben dus de gelegenheid om culturele programma's te sponsoren, maar zouden ook graag de mogelijkheid willen hebben een financiële bijdrage te leveren aan programma's die niet sponsorabel zijn.

Uit artikel 5 van het Besluit Sponsoring Publieke Omroep (hierna BSPO), dat een uitwerking is van artikel 1, onderdeel II Mw, volgt dat financiële bijdragen van overheidsinstellingen en andere instellingen die geen particuliere onderneming uitoefenen, aan programma's mogelijk zijn. Het begrip "particuliere onderneming" in artikel 1, onderdeel II Mw. Wordt te ruim uitgelegd en omvat mede non-profitorganisaties, voor zover zij op enigerlei wijze deelnemen aan het economische verkeer door middel van het leveren van goederen of diensten. Ook deze ruime uitleg maakt het voor culturele instellingen onmogelijk om een financiële bijdrage te leveren aan programma's die niet sponsorabel zijn, maar die inhoudelijk wél aansluiten bij hetgeen culturele instellingen te bieden hebben.

Wij pleiten voor een zodanige uitleg van artikel 1, onderdeel II Mw en de uitwerking van artikel 5 van de BSPO, dat culturele instellingen ook op dit punt kunnen samenwerken met de publieke omroep.

Brede overeenstemming

Het doel dat u en wij delen, de brede maatschappelijke verankering van kunst en cultuur, zou enorm geholpen zijn wanneer op het niveau van de wet- en regelgeving in lijn van bovenstaande spoedig aanpassingen worden doorgevoerd.

Aan de gespreksessies in het kader van de Cultuurformatie namen, naast culturele koepels als het Nederlands Uitburo, Bureau Promotie Podiumkunsten, de Vereniging van Vrije Theater Producenten en de Museumvereniging, ook omroeporganisaties als AVRO, NPO, VPRO en NPS en enkele mediabedrijven deel. Volledige deelnemerslijsten zijn te vinden op www.cultuurformatie.nl. Mocht u behoefte hebben aan een nadere toelichting die zou kunnen leiden tot concrete wijzigingen in de Mediawet en nadere regelgeving, dan zijn wij daar uiteraard toe bereid.

Wij hebben onze suggesties ook onder de aandacht gebracht van de Commissie Cultuurprofiel .

Hoogachtend,

Bert Holvast
procescoördinator